

Megjelen:

hetenkint egyszer, Csütörtökön.

A szerkesztő lakása:

„Pestvárosánál“ 6-ik szám alatt.

Előfizetési föltételek:

Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kéretik az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legfőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasábos petitsor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kínestári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr.

Kiadóhivatal

Pleitze Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

A pancsovai választás.

II.

Mi nem tudjuk és nem bírjuk elképzelni, hogy ki lehetett azon nagy hazafi, ki a magas kormány előtt, a határőrvideki dolgokat oly rózsás színben festette és nem gondolta meg, hogy téves információival, (akár hiúságból vagy más érdekből tette azt) a kormánynak mily nagy zavart és kellemetlenséget okozand. Emlékezhettek t. olvasóink, hogy mi már holnapok óta figyelemmel kísértük ez állam ellenes mozgalmat, s azt egész meztelenségében fel is lártuk azért, hogy arra a magas kormány figyelmét felébredesszük.

Czél ez alkalommal a fentebbi ok miatt nem értünk.

Hogy mily eszközök szerepeltek e választásnál azt itt jelenleg mellőzni akarjuk, hisz azt már a nagy közönség úgy is tudja. Mi csak azt akarjuk itt elmondani, hogy az omladinisták istentelen bűnös eszközöket használtak fel a nép elámitására, de másrészt a hatóságok is mulasztásokat követtek el, melyeket az önkormányzattal és a törvény által engedett hatalom körrel megegyezhetők nem tartunk.

Csak egy kérdésünkre kérünk feleletet! „Mi módon juthatott Békics a választási jegyzőséghez? ezen egyén, kiről tudjuk, hogy mint városi tisztviselő vizsgálat alatt áll, és jelenleg fel is van függesztve, és kiről egy távirat azt állítja, hogy felség-sértéssel is van vádolva?“

Igaza van a „T. L.“ t. collegáknak, midőn azt mondja: hogy az 1848-ik évi 5. t. cz. 2. §-a világosan mondja, hogy mindazok, kik atyai gyám vagy gazdai hatalom alatt, vagy pedig hűségtelenség, csempészkedés, rablás, stb. miatt fenyték alatt nem állanak választók.

De hát a felség-sértés kisebb vétsége a hűtlenségénél és nem-e azonos ezzel? és a vád aláhelyezés nem jelenti-e azt, hogy az illető fenyték alatt áll?

Igy aztán nem érthetjük, hogy mint működhetett Békics mint választási jegyző. S mi több mily nagy szerepet vive, hisz a választás beszüntetését is ő hirdette ki a népnek.

Szóval Békics nagy hatalomkép szerepelt.

Hanem persze, most mindent a kormányra szeretnénk tolni mondván, hisz ez majd csak meg fog tudni érte felelni.

Mielőtt vádolunk, tekintsünk kissé saját körünkben is körül. S ha ezt tesszük, nem mondják ki ajkaink oly könnyen a szót, hogy nem mi, de a kormány felelős a mulasztásért. A főhibát idehaza keresnők és igyekezzünk, hogy jövőre a rend és a béke senki által meg ne zavartassék.

Ha azt akarjuk, hogy a kormány vaskezekkel kormányozzon, akkor nyujtsunk neki ahhoz segédkeztet, mert a fő és a kéz, magában képtelen kifejtetni annyi erőt, ha a test többi alkatrésze tehetetlen vagy lusta a közreműködésre.

APRÓSÁGOK.

Gesztesy László, főorvosunk e napokban a jegyzői vizsgán egy szigorlóhoz azt a kérdést intézte: „mi az az epidémia?“

A szegény jegyző egy félórai gondolkodás után reá jött, hogy betegség.

„A himlő nem epidémia?“ kérdé ismételve t. főorvosunk.

„De igenis az.“

„Micsoda intézkedést tenne uraságod, ha ez az ön falujában uralkodna?“

„Megtömném a betegeket pulveris doverival“ mondta a jegyző egész komolysággal, mint a ki legjobban végezte munkáját.

A nagy utczán találkoztam a multkor Sztójánovics Vazul barátommal, ki ezzel fogadott:

„Tudod-e pájtás, hogy meghalt Mátyás király, és azért nincs igazság Torontálban!“

— Hát Pancsován?! —

Egy szárcsai ember tegnapelőtt megállított az utczán azon kérdéssel.

„X fiskális uramtól szeretnék ügyemben jó tanácsot kérni, ugyan mit gondol uraságod, hogy mennyit fizessek neki?“

„Azt bajos volna meghatározni, de én azt hiszem, hogy X. ügyvéd úr 5000 ftért sem adhat jó tanácsot, mert ahol nincs, ott ne keress.“

Egy angol-hetlap írja: hogy nem sokkal ezelőtt egy gazdag főrangú hölgy egy híres szemorvoshoz ment tanácsot kérni; elpanaszolta, hogy az utóbbi időben sok aggodalmat okozott a szeme, mert úgy veszi észre, hogy látása elhomályosult. — Az orvos rögtön észrevette, hogy gazdag nővel van dolga. Hosszasan nézte a szemét, aztán komoly arczot csinálva a fejét rázta s mondta, hogy a baj ugyan még ez ideig nem nagyot veszedelmes, de úgy látja, hogy hoszas orvoslást kíván, mert attól tart, hogy amaurosisis van; miután vidéken lakik, legelső dolga legyen a városba költözni, hogy ha a szükség kívánja az orvosi segélyhez akár mindennap közel legyen. A nő engedelmessékedett. Az orvos minden nap meglátogatta, sok mindenfélét rendelt, a napok hetekre, a hetek hónapokra nyultak; de a gyógyulás késett. Az orvos folytonosan biztatta és vigasztalta. — Az elkecsereztet betegnek egy nap egy különös eszme villant meg a fejében, melynek kivételét nem halogatta sokára. — Kopott, ócska, szegényes öltözetet szerzett, egy éktelen nagy főkötőt tett a fejére, az egyik kezében egy foltos szinehagyott esernyőt, a másikban pedig egy piaci kosarat tartva, elment a szemorvoshoz. — Meg kell jegyeznünk, hogy borult, esős napot választott. — Oly ügyesen öltözött, hogy egy szerelmes éles látása sem ismerhette volna fel. Az előteremben hosszasan kellett várakoznia. Végre reá került a sor. — „Nos jó asszony, mi baj?“ kérdé az orvos. „Nagyon gyenge a szemem, orvos úr,“ válaszolta a nő. Az ablakhoz vitte a viláosság felé fordította, anélkül, hogy a nőt megismerte volna és ismét hosszasan nézett a szemébe elvégre vállat vonitva azt mondta: „Egy kis hűlés az egész, nincs a szemének semmi baja.“ — „Mit mond?“ kérdé a nő. — „Azt ami igaz, nincs semmi baja.“ — „Uram, ön csalódik, egy orvos azt mondta, hogy — el is felejtetem a czifra nevét, hogy mi képződik rajta.“ — „Talan amaurosis?“ — „Igen orvos ur az.“ — „Bolondság! el ne higgye. A maga szemét egy kissé gyengék, ennyi az egész. Számár volt az az orvos, ki ok nélkül megijesztette.“ — „Szám —“ — A nő ekkor mosolyogva fölállott, és természetes hangján mondá: „Ön a házi orvosom; nem ismer? A böles tanácsadó orca leirhatatlan volt. „Kedves, tisztelt nagysám!“ kezdő mentegetőző hangon, — de a nő nem hallgatta ki, hanem távozott.

1873.

(Folytatás.)

Megyénk belügyeinek fejtegetésében következik N.-Beeskerek városa, mely minthogy egész más jeleggel bír mint a megye: egészen mások is annak belviszonyai. — Hogy azonban városunk jelenlegi helyzetéről helyes fogalmunk legyen, okvetlen szükséges, hogy ezt a multtal összehasonlítsuk, mert csak is így láthatjuk tisztán a haladást, melyet jelenleg szemlélni van szerencsénk.

Nem régebén egy temesmegyei birtokos kérdezt tőlem, hogy vajlon minő N.-Beeskerek városának mostani állapota? Erre röviden csak azt felelem, hogy Stefulich Mihály a polgármester! S ő viszonzással azt mondá, hogy akkor nincs szükség további kérdezősködésre, mert meg van győződve arról, hogy Stefulich úr kezéből csak tiszta munka kerülhet ki.

Es ezen tisztelt szomszédmegei birtokos úr helyesen ítélte és határozottan merjük állítani, hogy egyedül a fentiszelt polgármester úr tapintatos előrelátása volt képes az örvény szélén álló várost a biztos krachtól megmenteni s ha megdöbbsentő körülményt, hogy úgyszólván semmiből kellett teremteni s polgármester úr képes volt a városi szükségletet fedezni: mindenkinek leghálásabb elismerését vívta ki.

Ha egyedül városunk anyagi viszonyait hozta volna rendbe, akkor csakis azt mondhatnánk, hogy jó gazda, de gondoskodó figyelme máshova is kiterjedt mi által magának a legtöbb érdemeket szerezte.

Tudvalevő dolog, hogy N.-Beeskerek városa ezelőtt az agitációk fészke volt, mi által a polgárság nagy része lelkiismeretlen demagógok által demoralizáltatott. — Ezért a tisztelt polgármester urnak első teendője volt, a polgárokba valódi polgárszellemet önteni s tapintatos eljárása folytán nem látjuk már az államveszélyes agi-

tatiokat, a belügyek nem az ezelőtt megszokott feszesség és türelmellen hevesség mellett intéztetnek el, hanem komoly megfontolással s a jövőbeni tekintettel. S ezen úgyszólván nevelési munkálatával érdemelte meg a polgárerény babérjait örvedetes jelenség gyanánt fel kell jegyeznünk azt is, hogy városunk hivatalaihoz beterveztett ügyek mindenkor nem csak hogy gyorsan elintéztetnek; de az iszonyatosan felhalmozódott régi restantiáknak legnagyobb része is fel van dolgozva. Ez midőn egy részben polgármesterünk ügyes administrajáról tanuskodik, másrészt a városi hivatalnokok fáradhatlan buzgalma-ról tesz legfényesebb tanúságot. — S valóban városunk hivatalnokainak munkássága semmi kívánni valót nem hagy s egytől egyik vetélkednek a jó ügyért való buzgalomban. Csak azt sajnáljuk, hogy e száraz sorokkal aldozhatunk csak a megérdemelt szorgalomnak.

Városunk viszonyai tehát egészen új lendületet nyertek s városunk polgárainak buzgó közreműködéséről fog függni, hogy a biztos jövő alapja most letélessék. △

Torontál vármegye 1874. január 17-én.*

Tekintetes szerkesztő úr!

Ámbátor jól tudom, hogy névalírás nélküli leveleket nem szívesen szokott közölni, mégis kénytelen vagyok ez egyszer megkérni, miszerint jelen soraimat nevem elhagyásával közzé tenni sziveskedjék.

Nem azért kérem erre, mintha valaki ellen kifakadásokkal készülnék fellépni, sem azért, mintha talán a mondandóért helyt állni nem akarnék; hanem, mert Torontálban — általában — nem azt nézik, mit mond, vagy ir valaki, hanem ki írja vagy mondja azt, s rögtön, csak az arcz és aláírás megtekintése után pártot foglal az olvasó s hallgató.

S úgy vélem, hogy ezen körülmény föl-említésével reá mutattam Torontál megyének egyik legnagyobb betegségére.

Idézzük csak vissza emlékezetünkbe a fő-és alispánság s az egyik párt elnöksége tekintetében legközelebb lefolyt hírlapi cikkek: az egyik rész a másikat családi politika üzével vádolta, emez az elsőt feltűnni vágyással s mindegyik a másikat önző célokkal; s valahányszor a közönség X. aláírásával látott egy cikket, meg volt győződve, hogy ez a cikket csak ama bizonyos család dícsőítésére írta, míg ellenben, ha Y-nak neve volt aláírva szent volt a meggyőződés, hogy Y. csak azért ragadott tollat, mert megyei nagy factornak, akart feltűnni, s így előre ki levén mondva az ítélet, a cikkek tartalma eredményt — legálább általában — nem szűlhetett.

Es ezen kölcsönös megrögzöttség az ítéletekben nagy szerencsétlenség, annyival nagyobb, mert annak elenyészte és azon állapotnak fölidézése, midőn a kölcsönös bizalom ismét helyre áll, csakis hosszú időnek és annak tartam alatt gyűjtött ellenkező tapasztalásoknak lehet eredménye: pedig Torontálnak hírtelen segélyre lenne szüksége.

Mentsen Isten, hogy a közel jövőben mérvadó fontos ügyek fölött kelljen határozni: azok kik a másik rész fölül családi érdek hajhászást vagy hű feltűnni vágyást tételnek fel, egymással harcban fognak állani, s kérdés valjion azok, kik nem soroztatnak az egyik vagy másik kathegoriába s kik eszerint „nem jegyesek“ elég számosak és elég bölcssek lesznek-e, hogy az elfogultakat nullificálják? s az aggodalom e tekintetben annál indokoltabb, mivel a családi politika-üzés és feltűnni-vágyás bélyegét többnyire a megye legtehetségesebb egyéneire sűtötték reá, kik eszerint jövődöbeli aktiójukban mindenütt a priori bizalmatlansággal fognak találkozni.

Egyébiránt hagyjuk azokat, kik csak azért foglalkoznak a megye ügyeivel, hogy családi ambíciójukat kielégítsék, és hagyjuk azokat, kik csak feltűnni vágyatból mozognak: ők, feltéve, hogy csakugyan léteznek, a közel jövőben egymást feltehetőleg absorbeálni fogják: bizzuk őket sorsukra s foglalkozunk ama kérdéssel, mire van Torontálnak szükség-e?

Ne féljen az olvasó, nem fogom Torontál megszámlálhatlan bajainak elősorolásával s azután a gyógyszeres komendálásával untatni, ez szerintem mindannyiszor a papir és időnek

* A következő cikk közlésére kéretünk fel. Adjuk azt minden megjegyzés nélkül úgy amint azt t. barátunk megírta. (Szerk.)

eredménytelen fecsérlése volt; nem fogom a megyei intézményt, nem a pártokat, nem az omladinát, nem az elmult meddő négy évet, nem a megyei tisztelt bizottmányt, nem a kormányt szidni; feleletem a kérdésre egyszerű és rövid: Torontálmegyének emberre van szüksége!

Két állás van betöltendő a fő- és alispáni. Főispánt ám keressen a kormány, ehhez nincs hozzászólásunk, de nem is teszünk tőle semmit függővé, hanem foglalkozunk annak keresésével, kit keresni jögnék és kötelességünk, keressünk a megyének kormányzó alispánt!

Torontál vármegyének munkaerőre van szüksége, ki dolgozzék és dolgoztasson; szükség van administraj tehetségre, ki e nagy megyét, mely reméljük nem fog ketté osztatni, kormányozni képes legyen: Torontálnak szüksége vagyon elfogultalan tapintatos férfira, ki multjánál fogva nincs lekötve, ki a pártoskodások üzelmibe nincsen belekeverve, kit megnyugvással láthat mindegyik párt az alispáni polczon; s végre a magyar államnak szüksége van Torontálban oly alispánra, ki a magyar állam eszméjétől áthatva, annak érdekeit e kényes viszonyú megyében böles elmével és biztos kézzel valósitani fogja.

A szomszéd Temesmegyének főjegyzőjét Bessenyei Fer. urat számos éveken keresztül folytatott működéséből ily férfinak ismervén, abban a meggyőződésben vagyunk, hogy ő azon egyén, kire Torontálnak az alispáni szék betöltésére szüksége van, ő léssen az, ki lángelméjével a megyének sebeit fölismerni s munkaerejével azokat gyógyítani fogja! ő léssen hivatalba a megnyugvással és béke időszakát inaugurálni s Magyarország részére Torontált biztosítani, s így lévén meggyőződve, e sorok írója meggyeje iránti kötelességet vél teljesíteni, midőn a megyének lapjában a megye közönségének figyelmét Bessenyei Ferenc urra Temesmegyének eddigi főjegyzőjére irányozza.

Foglaltuk meg a helyzetet, mérleljük annak követelményeit arányosítsuk azokat mind-azon egyénnel, kik az alispáni candidationál figyelembe jöhetnek s ha úgy találjuk, hogy mindent egybetevő Bessenyei Ferenc úr azon férfi, kinek éveken keresztül méltányolt fényes tehetségei leginkább biztatók, úgy ne késsünk minden lehető elkövetni, hogy Temesmegyének e kitűnő erejét a mi megyénk részére megnyerjük.

N.-Beeskerek, jan. 16. 1874.

T. szerkesztő úr! Kérem e sorokat becses lapjának jövő számába felvenni.

Hetek söt hónapok óta nem olvas a szomszéd megyebeli lapokban az olvasó mást mint Torontálmegeje szánandó és siralmas helyzetét. Aki a viszonyokat nem ösmeri még könnyen hitelt adhatna a nagyreményű levelezők tudósításainak, — kik meggyéknben valóságos sodmai pusztulást látnak, vagy legalább óhajtának látni. Szerintök az egyetértés nem található fel többé? — a Deákpart pártokra szakadt az allatomos cselszövény napirenden van, egyik fölülletti a másikat stb. Szóval rémséges hírek!

Nekünk nem volt szándékunk a fentebbi közleményekre észrevételeket tenni, de miután ezek nem hogy kevesbednének, — de naponkint növekednek, kénytelenítve vagyunk tartózkodó állásunkból kilépni, s nehány felvilágosító észrevételek kockáztatni.

A „N. T. Ztg.“ 11-ik számában pár nap előtt egy cikket olvastunk a torontálmegei állapotokról; kár, hogy cikkirő magát meg nem nevezte, mert a cikk tartalmából nem lehet tudni, hogy igazi orozslán-e vagy pedig csak az orozslánbört viseli, minél fogva a cikket is úgy kelljen-e értelmezni mint irva van, vagy pedig a sorok között azt kell érteni, a mi kiírva nincs!

Mi sem magával a cikkel sem annak írójával nem sokat foglalkoznánk, mert hiszen napjainkban sajtószabadságunk mellett a hírlapok hasábjai mindenki előtt nyitva állanak; ott elmondhatja kiki a mit akar, azonban miután „Torontál“ című megyei közlönyünknek feladata a megyei viszonyokat azok számára is visszatükrözteni, kik a megyei ügyek igazgatásától, és megyei érdekek vezetésétől messze állanak és azokban részt nem vesznek vagy épen nem is vehetnek *); nem mellőzhetjük el kötelesség szerűen az idézett cikkhez hozzá szólani és az olvasó közönséggel megösmertetni, hogy mi a nevezett fel idézett cikkben a „való“ és mi a nem „való!“ Szólan fogunk tehát úgy mint azt pártatlanságunk és a napi látványok parancsolják.

Mi nem akarunk dicsekedni azzal, hogy Torontálmegejében a közigazgatási dolgok a legjobban folynának és való az, hogy mi sem

*) Csak tessék igénybe venni.

(Szerk.)

vagyunk jobban mint az országban a többi megyék; minálunk is kevesen vannak, kik a közügyek iránt érdeklődnek, mert sokszor megtörténik, hogy a 600 bizottsági tagból a közgyűléseken alig kettő jelenik meg, és az állandó választmány megtartása is csak úgy lehetséges, ha a központi bizottsági tagok és tisztviselők a megjelenésre különösen megkértenek. Ez tehát már magában is minden esetre oly állapot, a mivel megelégedni nem lehet, s ki szívén hordja a megye sorsát kívánna kell, miszerint ne maradjon ilyenek a megye, hanem jobbra forduljon.

Magyarázatok oly kóros állapota miként azt általában és minden közlelő jelzés nélkül az idézett cikkben érintve van a municipális törvénynek következménye, mely szerint Torontálmege is szervezkedett; ezen törvényt kell tehát megváltoztatni úgy, hogy mindnyájunkban a megyei jog-cselethez hitünk felelevenítéséket!

Ezek után nem érthetünk egyet azon jó urakkal, kik a nevezett cikkben hangsúlyozzák (a cikk többes számban beszél), „hogy a megyék így nem maradhatnak” magokat úgy tüntetik elő, mintha a római pápánál is csaltatlanabbak volnának, és mivel azt hiszik, hogy a megyei német lakosoknak segítségével sikerülni fog nekik egy oly egyént alispánná megválasztani, a kit ők akarnak, és a ki szerintük egyetlen egyén, ki hivatala volna állítólag hanyatlásnak indult megyénket, régi jó és szép híre emeli, illetőleg rehabilitálni; a megyei Deakpártnak sem hagyják békét, a melyről azt állítják, hogy két külön táborra oszlott volna, jelesen hogy a Deak-pártnak azon állítólagos töredéke, melynek sikerült allattomos utakon mind a volt főispánnak, mind a volt alispánnak leköszönését előidézni, — most már ugyanazon Deak-párt másik, és állítólag többségben lévő tábor ellen is, mindent elkövetnek hogy azt népszerűtlenné tegyék, és köztük a vizsály magyár hintsék azért, hogy az alispáni jelöltjét, a ki a hol van a megyéne osztatlan bizalmát és közszeretét bírja, megbuktassa, — s helyette Tabakovits Gusztáv megyei főjegyzőket és alispáni helyettesüket mint olyan, a ki szerintük nem csak alispánnak nem való, de aljegyzőségre sem érdemes, megválasztani akarnak.

Ezek minden esetre oly alap nélküli vádak, a melyekre nem érdemes komolyan felelni, és pedig azért, mert miután nem volt annyi lelki bátorságuk az idézett cikket aláírni (melyben magokat agyonücsérik) s nem lehet tudni tovább, hogy az illetőket a megyében oly érdemeseknek ismerik-e, hogy szavuk után indulni lehessen, és feltétlenül elhinni azt, hogy a kit ők akarnak alispánnak megválasztani az volna a legtekélyesebb ember, kihez hasonlót a megyében találni nem lehet.

Ez mind nagyon szép! — De miután mi is ösmérjük Torontálmeget, ha cikkiről és társai megyebeliek már annál fogva, mert az idézett cikkben korteskedési módot tanúsítottak, mely saját megyénknek becsérlésére szolgál az általuk alispánnak kijelölt egyéniséget magát megbukottnak tekintheti; ha pedig cikkiről és társai nem megyebeliek, baráti, szomszédai, és átfafaságos bizalommal kérjük, seperjenek magok házuk előtt és ne avatkozzanak hivatalosan oly dolgokba, melyek kizárólag megyénket illetik.

Az alispáni szabad-választás által, jogosítva van mindenki alispánnak azt kitűzni maga részéről a kihez bizodalma van. S azért nem értjük, hogy mit akarnak azzal elérni, hogy minduntalan valahányszor korteskedési cikkeket eresztenek szélnek, mindig Tabakovits főjegyzőket rantják elő, elmondván róla, hogy mily rossz alispánnak való egyén, szóval fektetik a mennyire csak lehet. *) Uram! ez nem lovagias eljárás. A midőn ezt állítjuk, korántsem akarunk lándzsát törni Tabakovits Gusztáv mellett, kiről mellékesen mondván, ha az idézett cikkiről és társainak nem is tetszik, — áll mégis az, hogy Torontálmege nagy többsége választotta főjegyzőjének és a törvény értelmében egyszerűen alispáni helyettesnek, — minél fogva nem az idézett cikkiről és társai egyedül, hanem mások is vannak hivatva és talán érdemesebbek főjegyzőnk képességéről ítéletet hozni; részünkről konstatalni akarjuk, miszerint megyénk mostani állapota semmivel sem rosszabb mint mielőtt főispánunk és alispánunk leköszöntek, sajnáljuk azonban, hogy a magas kormány Torontálmegegyével oly keveset gondolt, miután eddigelő főispánt ki nem nevezett, e miatt a megyei alispánnak megválasztását is akadályozza.

*) Pedig már most is elég barna. (Szerk.)

TÁRGZA.

Farsangi levelek egy falusi hölgyhöz.

Motto: Táncozjatok lányok, táncoljatok!
Hisz úgy is már rég nem táncoltatok.
(Farsangi dal.)

Ugy-e kis nagyság, magácskának is az az első dolga, ha az atyus meghozza a városból az új esztendőre szóló kalendáriumot, hogy megnézi: ugyan mekkorára szabta az egri csillagvizsgáló, montedegói Albert Ferencz — a farsangot? — És van azután harag s nehezetés, ha rövidre esett ki a farsang!

Pedig a magácska nehezetele hiába való. Nem az ön számára kötik meg Brüsszelben a csipkét: nem önnek szövik a répet s fouldardot; ön előtt még csak a képelem világában jelennek meg a báterem csillárai alatt lejtő párok: a maga, a ki szigorubb törvény-

A Deak-párt idő előttinek tartja még most az alispáni választást megbeszélni, a pártban ekkoráig semmi szó elő nem fordult, e tekintetben conferentiát még nem tartott, ennél fogva oly választóknak és megyei bizottsági tagoknak, kik a Deak-párthoz tartoznak alkalmuk sem volt aziránt nyilatkozni: hogy ki volna a párt részéről érdemes az alispánságra. — Ugyanazért az idézett cikkben abbeli állításra, „miszerint az alispáni választás kérdésében a Deak-párt két külön táborra oszlott volna, ezt a jó urak, illetőleg a cikkiről, a légből kapta, — mert erről a torontáli Deak-párt mit sem tudt — és nem is akar tudni. Lehet azonban, hogy az idézett cikkiről és társai mást gondolnak, és amint az öntő emberek szokták t. i. a magok érdekében a pártszakadását előidézni óhajtanak, és azért úgy beszélnek, mintha megis történt volna; s meg lehet azért akarnak alispánt is olyat választani, a kinek szárnyai alatt még a sasoknál is felebb emelkedhessenek, mint olyanok, a kik kicsinyek és mégis nagyoknak akarnak látszani.

Uram! ez sem lovagias! Egyébiránt az idézett cikk többi résznek nem bocsátkozván személyes polemikát folytatni nem is kívánunk, de miután elmondottuk, hogy az alispáni választás kérdése miatt a torontálmegei Deak-párt még nem értekezett és nem való, hogy külön táborra oszlott volna, s egy szerszindt írt nyilatkoztunk, hogy a mikor itt lesz az idő, a megyei bizottságának többsége fogja tudni megbírálni, hogy ki legyen alispánságra alkalmas és érdemes, és megis fogja választani kebeléből anélkül, — hogy kénytelenitlenek a szomszédhoz elmennek onnan embert kölcsönözni és maga magáról szegénységi bizonyítványt kiállítani.

Tessék mindenkinek élni szavazatával, — azt nem gátolja senki; — ajánlani szabad, — legyen egynek egy — másnak más a jelöltje, de azt hisszük, hogy azt megkívánhatja mindenki, hogy jelöltjét úgy mutassa be a választó közönség előtt, — hogy e bemutatás által a másik jelöltet ne becsémelje. *)

Ezt hozza magával a becsület és a lovagiaság! * *

Tekintetes szerkesztő úr! **)

Bizonyosan osztani fogja őszinte örömet midőn a szellemi téren nyerdő újabb vívmányok kiaknázása és terjesztése tekintetéből egy új társulat keletkezéséről — a temesvádi mérnök és építész-egylet — mint az országos magyar mérnök és építész-egylet fiók egyletének megalakulásáról van szerencsém önt értesíteni:

Temesvárot f. hó 11-én a szaktársak igen szép számmal megjelenvén számos vidéki szaktársaktól pedig kik akadályozva voltak bejöhethi írásbeli biztatásokat nyervén az egybegyűlték közfelkiáltással Várnay Ádám kir. főmérnököt korolnoknek megválasztván az egyület megalakulását nyilatkoztunk; mely után azonnal az alapszabályok megvitatásához és kidolgozásához fogtunk. Az alapszabályok pontjai közül melyek a nagy közönséget is érdekelné fogják czelszerűen tartom nehányat itt is röviden felemlíteni:

Az egylet czéljai: a) a műszaki tudományokat magyar nyelven művelni, b) a mérnök és építészeti szakban általán véve annak minden ágában folytonosan előre haladni: azon kívül különösen tanulmányozni mind azon vívmányokat, javításokat és tapasztalásokat melyek a vizszabályozás, földöntözés, alag esővíz és hajó- és malom-csatornázás körében felmerülnek és mindezeket előforduló alkalmakkor az illető érdekeltség javára értékesíteni. c) a mérnöki és építési szaknak közérdekű tárgyait népszerűsíteni sat.

Az egylet tagjai négyfélék lesznek u. m.: alapító és pártoló valamint munkás és rendes tagok. Alapító vagy pártoló tag lehet bár ki, ha nem bír is műszaki kiképzettségrel, ha az előbbi egyszer mindenkora 100 forint lefizet, a másik pedig ha három éven át évenként 6 forintot fizet. Ezeknek sorába belépni leginkább nagyobb földbirtokosainknak fekszik érdekében, mert ezáltal feljogosítva lesznek minden a birtokaikon véghez viendő mérnöki és építkezési munkálatokat az egylet által szak tudományilag felülvizsgáltatni s mindenben tanácsot kikérni. Munkás és rendes tag csak is

*) Mi is igen kérjük t. munkatársainkat, hogy az alispáni kérdés megbeszélésénél minden kifakadást és személyes kérdést mellőzni sziveskedjenek. Mert mi az ily szellemen írott cikkeknak kiadására nem vállalkozunk. (Szerk.)

** Mult számunkból elkésett. (Szerk.)

hozó Drakónál, a ki a nevelés rendszerében járatos Pestalozzinál, kérelmetlenül szigorral kinyilatkoztatta: „Mina még csak 17 éves; előbb nem, hanem két év múlva viszzük csak bálba.” A családi tanácsnak másik tagja pedig: az atyus, felelős nélkül nyugodott a mama háttározatába.

En, a ki bűnnek tartanám elárulni, hogy a politikusi mama háttározatának indoka nem más, mind az, hogy ő is szeret bizony táncolni és lerontaná az illúziót, ha kegyeddél egy colonban lejtene a nevést; — én sokkal diskrétebb vagyok, semhogy a papát nógatnám: miért nem viszi önt már az idén bálba? Nagyon jól tudom, hogy a bál ruhát megette a — rozsdá és elöntötte az ár víz.

Nyugodjék hát Mina sorsába és ha esztendő, a kandalló tüze mellett kötözgetve, azon ábrándozik: milyen jól mulat ilyenkor a Sari, meg a Jusztí, a kinek nem oly szigorú a mamájuk s már az idén bálbanak, — ne higgye, hogy kegyedre senki sem gondol: én, a kivel ön oly örömet fecsegett; én, a ki önnek hír-

szakképzett mérnök vagy építész lehet. — A társulat jellegje „Haladjunk”. Vidékünk elismert roppant horderejű jövője nagy lendületet fog ezen társulat működése által nyerni, mert a jeles tehetségű közéletmérésben részesült Képpessy József kir. főmérnök, visszabálozásti földöntözési alagsóvezetési általános javaslata mintegy utmutatóul szolgálván ezen téren részletebb buvárkodások népszerűen a nagy közönség által is megérthető művek fognak kidolgoztatni s a nagy eszmét előre megérlelni.

Az értekezlet kedélyes vigacsora követte a temesvári casino-épületben hol több jeleseink egészségére lelkes felköszöntések történtek. A mulatságok harsát savat azonban az összes társaság által mélyen tisztelt és szeretett Ádám bácsi magyar eredeiségében felülmulhallan talpra esett ötletei adták meg.

Gyűlész, 1874. évi Január 13-án.

Alázatos szolgálja
Fleischer Sámuel,
m. mérnök.

Tekintetes szerkesztő úr!

Hogyha Torontálmege véghetetlennek látszó síkjain utra kél a derült kedélyű vándor s Petőfy: „Szép vagy te alföld”-je után önkénytelen elűdölja:

„Sík a pusztá sem halma sem erdeje,
Sugár sugarú a toronynak teteje,
Sugár torony kilátszik a pusztára” srb.

kedvünk lenne a vig vándor társaságához szegődni s a tünde délibáb családok tájrazaiban elmerengeni; de tovább haladva a sík kaszáló hőségekben feledve költészetet dalt szeretne a szegény vándor mért földes lépésű csizmákkal bírni, hogy a roppant síkságban feleje oázsként ragyogó s a keresztül kacsal vonuló közlekedési utakat szegélyző fasorok által híves árnyékkal kecsgetelő paradicsomi tájt elérje, mely a megyének délkeleti részét képezi; értem az upéczi járást. Ha közzéadászi tárgyáról van szó, nem lehet feladatunk személyiségeket is felemlíteni, de ha ezen személyiség annyira összefüggésben van a tárggyal, hogy annak fel nem emlése, már maga az emberi természetben fekvő jó példa utánzásai hajlammal fogva is magának az ügynek és az ügy iránti érdeklődésnek válhatnak hátrányára, szükségképp meg kell neveznem azon tevékeny és erélyes férfiat, ki faültetési által nemcsak maradandó szép emléket alkotott nevének, de az itt lakók sőt minden utazó szívében haladatos szeretetet is vitt ki.

Értem mint már a nyajas olvasó bizonyosan ki is találta Stefulich Mihály volt főszolgabírákat jelenlegi nagy-beckerekki polgárnagyot. Kövessük a szép példát az egész megyében, mert a szép és kellemes egyszerűségről használna is jár. *) Például veszem csak az Ujpecs, Cséba és Gyűlész határaitban létező fasorokat itt már szép magas fák létezően az illető községek a faágak tisztítása által a községházak és iskolák számára a kellő tüzelőt ingyen megkapják, egyes szerszám fának alkalmas törzsokeket eladván a bevett pénzzel községi hidjaikat és kutjaikat építik fel, helyettük természetesen azonnal új fat ültetvén. A megye több vidékein nehéz lesz a kezdeményezés, hol t. i. az elhanyagolt népnevelés következtében az ültetvényeket igen bajos megörízni, magam láttam, hogy az ujjon ültetett fat kivették s csuczával dugták ismét pajkosságból helyére.

A tekintetes megyei bizottság böles intézkedése folytán vannak utbiztosaink, kiknek ha még 100 ft. utazási általant is adunk vezet-hetik a megyei mérnökök s a szolgabírák utasítása szerint a faültetéseket, megválasztván a földtalaj minősége szerint a fák különböző nezeit, akác, eper és jegyene igen mocsáros helyeken fűzfából is. Meg vagyok győződve, hogy az 1848-an a történelemben pártalan nemeslelkűséggel halhatatlan nevet kivívott nemesség méltó utódai jelenleg is nagylelkűen át fogják engedni a majorsági földeiken keresztül húzóó közutakra ültetendő fák után elérendő hasznat is az illető községeknek sőt kiültetendő csemetékét is olcsó áron fognak falkolaikból szolgáltatni, elegendő tér maradván az uradalmaknak majorsági földeiken a magánutak beültetésére. — Mily kitűnő befolyást gyakorol a faültetés a mezei gazdaságra arról nagyon is meggyőződtem észleleteim folytán, melyeket több éveken át, de különösen az aszályos 1863-ik évben is tettem. Tapasztaltam ugyan

*) Stefulich polgárnagy ur már itt is indítványba hozta, hogy a nagy utca fakkal kiültetessék, de úgy látszik, hogy e helyes ajánlata itt némi ellenetéseket szült. Pedig kár ez indítványt el-ejteni akarni. (Szerk.)

kitott tánczterem padlója simára volt csiszolva; szép leány, szép menyecske szintén volt; Stéva húzta a talp alá a csárdást s keringőt; a mel-lékszobák asztalai jó bort, jó étkeket nyújtottak; a társaság kis körben ugyan, de feszletlenül mozgott és aki ott volt, elégedetten távozott viradatkor hazá. Hogy azonban a vendéglős megelégedett-e? az már más kérdés. Én nem hiszem, hogy jól sikerült a kalkuláció.

Az e mulatságon jelen volt 18—20 pár tánczos volt az előcsapat, mely a farsang bevonulását hirdette. Ezentul már bővebben ki-nálkognak az vázások pangó társaséletünkben. Ön pedig kedves nagyság, a kinek e sor-rokat írom, érje be a nyomdafestékekkel és ne tőprenkedjék sorsa fölött, mely ugyanaz, mint a pecsenyeforgató cigányé, a ki jóllakott a sültnek szagával.

is, hogy az áldáshozó nyári vonalessők (Strich-regen) vidékünkől mind annyiszor délynyugaton keletkezve, egyenesen a magas jegenyékkel beültetett ó-teleki utak s az ivándi Czéba csatornának tartottak s elvérén a jobbról balról fűzesekkel ellátott Bega csatornát — Temes-várra s onnét az erdő dús Krassómegegyébe húzódtak; csak is ezen körülménynek tulajdonítható, hogy a 1863-ik aszályos évben, midőn mások alig kaptak meg búza vetésükből a magot ivándi Karácsony Antal úr a magas jegenye fakkal szegélyzet. Czéba csatorna közelében létező földjén 14 mérő búzát aratott holdanként. Ugyan ezt tapasztaltam az elemér-aradáci határban is, hol a Tisza partján létező magas jegenye fák vonzerejénél fogva az aszályos és daczará is gyakrabban voltak üdítő kisebb záporok, úgy hogy a Tiszához közeli akkori bérlők közül a magas bérlési ár mellett is egy sem ment tönkre.

Ültessünk tehát fákat, hogy utódaink hálás elismeréssel emlékezzenek meg rólunk.

Kelt Gyűlészén 1874-ik január 17-én.

Alázatos szolgálja
Fleischer Sámuel.

Europa 1873-ban.

1873! Csodálatos éve az ellentéteknek! Mintha ez év képezné a mesgyét, mely az idők örökkévalóságát is két részre szakítja, napjainak történetében szoros közvetlenséggel találkoztak a homlokegyenest ellenkező törekvések, a mérhetlenül eltérő irányzatok, a legkülönbözőbb eszmék és jelszavak. Keretében mesés és képtelen alakzatokká látszott vegyülni a mi csak pártokra oszthatja az emberiséget; az, a minék már csak az emlékezet ketes világa ad létet és az, a mi egyedül a korai sejtelmek ködében gerjed homályos életre.

Ép úgy lehetne hinnünk azt, hogy elmúlt sötét századok örökre leküzdöttnek gondolt kísértetei ébredtek új életre, mint azt, hogy hirtelen valósulást erőszakolnak a késő unokának, jobb és tökéletesebb nemzedékeknek fenntartott feladatok. Egy évnek panorámájában mintegy összefoglalva szemlélhettük az emberi nem végtelen fejlődését kivonatos alkalmazásában, megismerhettük örök haladásunk valamennyi törvényeinek működését. A szabadság lázas álmainak tözsomszedságában ott láttuk a szolgálat leggyásosabb rémít. Az emberi szellem korlátlan megváltására irányzott bátor törekvés mellett fölmerült a vakbuzgóság, mely az észnek minden kivívott sikerét megsemmisíteni s a lelkeket a tudatlanság eredeti éjjelére visszataszítani igyekszik. Az erkölcsi és anyagi élet terén egyformán jutottak közel rokonulásba a fény és árny legkirívóbb ellentétei: a legnemesb humanizmus diadalai és a féltelen vadság kicsapongásai; az egyéni érdekek magasatos feláldozása a közös oltárán és a privat önzésnek alaváló kielégitése az összesség legszentebb érdekeinek rovására; az iparnak és munkásságnak maradandó győzelmeivel a legörültebb szédelés gyors emelkedései és még gyorsabb bukásai.

Korunk valamennyi ösztöne úgy jó mint rossz irányban hangot nyert, civilizációk eslekvő rugói mind működésbe jöttek. Talán soha sem nyert még oly plastikus kifejezést az a meghasonlás, mely a tizenkilencedik század fiának nehéz végzete. A jelen egyébből sem látszik állani a mult és jövő végtelen összeharagjánál, s nemzedékünk gyakorlati szükségletei folytonos tusakodásban vannak egyfelől a legmerevebb tradíciókkal és másfelől a legmerészebb utopiákkal.

Az évnek már kezdetét egy oly esemény jelezte, mely a látokok által sejtett világosságnak felsugarzó hajnala gyanánt tüntetett fel az eszmék lelkesült hívői előtt.

Spanyolországban az alkotmányos királyság képtelenné bizonyult arra, hogy a hajdani hatalmát és dicsőségét teljesen elvesztett és folytonos zavarokba süllyedt nemzetet a rendezet állami létnek és törvényszerű haladásnak utjaira vezesse. A király önkényes lemondással fejezte be rövid uralkodását és akkor az alkotmányos kortések egyhangulag, ellenmondás nélkül kiáltották ki a köztársaságot. Európát tündöcs és álmélkodás fogta el.

Azon a földön, melyen a mult hatalmainak legerősebb várai állottak, mely a legtekélyesebb kifejtésben bírt az absolutizmus rendszert, legtovább szenvedte át az egyházi zsarnokság borzalmas fanatizmusát, most erőszak és vérontás nélkül, általános lelkesedés közepett, kormányra jutottak azok a férfiak, kik ihletett ajakkal hirdették a demokratikus eszmék jövőjét és lelkesült hittel akarták meg-

allású czedés s hoz szerű csak szelle sággá neuzé Mac-ly ugyan vallás. A sz üzent den je szavaz szűl a lyeseb szándé magát mert politikai biztosi

Au revoir. Abelárd.

Au revoir. Abelárd.

valósítani a kormányformák eszményi tökélyét.

De a tündöklő kép egy varázslat gyorsaságával és szélsőségeiben váltakozott, mielőtt az alkotmányozó kortések ideális munkájukhoz foghattak volna. Az apostolok mellett, kik rendeltetésünk végcéljaira törtek, csakhamar feltűntek a történelem csontkamarájának legundokabb gyászalajai, esküdt ellenségei minden jognak és haladásnak, bajnokai az inquisitionnak és despotiának, melyek gazságait és vétkeit ma csak a képzelt bírja örökölni. És mintha nem lett volna elég a történelem ironiájából, feltámadta temagagos örökség örökésszörnye, hogy az eszmények helyébe merőben anyagias és kába agyreméit tessze.

Az alkotmányozó kortések a számos, napról napra megújuló miniszterváltások vad játéka után végül a haza legkitűnőbb férfiára, Castelar Emíre bízta diktatori hatalommal a szabadságnak és polgárisultságnak megvédelmezését. A meghatalmazás ideje legközelebb végét éri az alkotmányozó kortések, január 2-án újra egybegyűlnek, de még mindig tart a természet ellenes harcz, melyet a fiatal republikánok egyfelől a multak siri kísérteivel s másfelől a jövő képtelen phantomaival kell megvívni.

A közönséges rablóhaddá fajult intransigens demagogia vereségei dacára még mindig uralja Cartagena várát s a baszk béczek menedéki közé bújó Carlista zsoldoshad nem vivot ki ugyan nagyobb sikert, de minden eldöntést meg tudott akadályozni. Európa hatalmai az új kormánytól megtagadták az elismerést, és a szabadság barátjai fájdalomtelten kérdik magoktól, nem marad-e hiú álom, a mit Spanyolország legjobbjai megvalósítani törekednek, a midőn a gyilkos valóságga a magyarázhatlan ellentét, örült zavarok és megfélemlítőzások oly bizarr egyvelegét foglalja magában, milyen csak láz gyötört alomban látszanék lehetségesnek.

Hanem Spanyolország megszünt a „Cosas d'Espana” kizárólagos hazája lenni s helyzetének képét, más alakzatokkal, de ugyanazon alapulajdonságokkal ismételve láthatjuk Európa sok más államában. Egy lépéssel odább, a Pyrenaeek másik oldalán a francia köztársaság, a spanyolnak idős nővére már harmadik éve futja veszett kergetőnczban azon cirkulus vitiosust, melyet a nemzet létféltételeinek, s egy anachronisticus, de példátlanul merész összeküvés cselszövényeinek tusája véghez jutni nem enged.

Csodálkozunk kell, hogy vészthozó szédülés nem fogta el a francia népet, ha szemek előtt elröppenni engedjük a comicus és tragicus ellentéteket, melyek körforgása képezte az elmúlt év keretét. Franciaország végre elérni látszott azt, a mire nyolczvan év hanyattatásai között folytán vágyakozott: hogy a tiszta demokracia alapjára fektetett intézményekkel beharossa a forradalmak aeráját, a renddel nyerhesse a szabadságot és a szabadsággal a haladást.

Az év kezdetén megejtett utóválasztások a nemzetgyűlésbe bezonyították, hogy a köztársaság ma már nem a megoszlás és harcz, de az egyetértés és munkásság jelentőségével bír a nép előtt; hogy valamennyi osztály és érdek abban nem viharok veszélyét, de a biztonság zálogát látja. A nemzetgyűlés új ülészakának megnyitalkor Thiers elnök nem késett kifejtetni az oly végleges eldöntés elődázhatlanságát, mely választást nem engedett. De mintha a történelem a dolgok logikai menetét csak azért engedné egy határozó pontig fejteni, hogy annál őriásibb és megdöbbentőbb legyen a reá következő képtelen fordulat: megújult a látvány, hogy a mikor a jövőnek parancsoló követelményei előtt elvesztette jogosultságát a jelennek minden ellenétes érdeke, a századok sirjából harczra szálltak oly csontrétek, melyek semmi szervvel, semmi érzék útján sem közlekedhetnek korunk alkotó tényezőivel.

Kisérleties jelenségek színhelyének kelle tartanunk a nemzet gyűlést, a midőn május 24-nek éjjelén a reactionarius többség Thierst megbuktatta, és az ország kormányzatát egy csatavesztett tabornok kardjára bízta. A kísértő árnyak nem sokáig maradtak a háttérben. Franciaország egész területe visszhangzott a bucsujaratok, egyházi körmenetek és a Jézus szent szívével üzött vallásos örökségek zajától, mintha egy csapásra a középkor butasága és vakbuzgósága foglalta volna el a lelkeket.

Az alkotmányos királyság eszméje, melyet a conservatív köztársasággal szemben nem követelt semmi valódi érdek, kénytelen enyészében csak a barbar idők isteni jogának engedett helyet, mely a modern érdekek létezését egyáltalán tagadja. Az orleans herczegek lemondtak trónkövetelésükéről és a nemzetgyűlés Chambord grófnak öröklött tulajdon gyanánt készült átadni az országot.

Am a francia nemzet egyhangu ellentállásának ki kelle derítenie, hogy a tizenkilenczedik század nem pusztán képzelti fogalom, s hogy nem lehet azt Sz. Lajos idejével egyszerűen felszerelni. A rém testet nem nyerhetett csak rém maradt. Nem szünt azonban meg a szellemnek boszorka-táncza s a legitiim királysággal nem tūntek el a legitimitás eszméi. A nemzetgyűlés Chambord királyságának helyébe Mac-Mahon hét évi diktatorságát tette, hogy ugyanazon célok, ugyanazon kormányzati és vallási rendszerek megvalósítását erőszakolhassa. A „gouvernement de combat” nyílt harczot űzent a társadalom, az állam és az egyén minden jogának. Az a testület, mely az általános szavazatjogból vette eredetét, megcsontítani készült a jogot, csak mert Franciaország legheylessebb hasznát tudta venni. Megsemmisíteni szándékszik az önkormányzatot, mert a nemzet magát az önkormányzatra képesnek mutatta, s mert nem tűrheti azt a rendet, melyet a népek politikai érettsége a szabadság gyakorlatában biztosít, minden lehető módon forradalom felé

tereli a dolgokat, hogy alapot nyerhessen a szolgaság parancsolt nyugalmának érvényesítésére.

A népművelődésről.

Boldogság után sovárgott minduntalan az emberi szív, mert azon sejtő sugalom, hogy főzélünk a jölet és ebből kifolyólag a boldogság, örökös gerjedelemmel villanyozta át az ember keblét a czel elérése iránt.

A tökély s jölet utáni vágy és törekvés eszméje évezredek óta vezérszellemé volt az emberiségnek. A küzdelemek szakadatlan lánczolata, a csüggedetlen kitartás s azon nemesebb ösztön, mely szünetlenül ében tartja s munkára hívja fel a tetterőt, záloga és bizonyítéka az emberi szellem folytonos haladási vágyának s törekvéseinek.

Üssük fel az idők tauját: a történelmet, s e lapokon sok olyasmire fogunk találni, mely meggyőz minket arról, hogy e vágy és törekvés kezdettől fogva lelkesíti az emberiséget, a legregibb kortól napjainkig; sőt e vágy és törekvés nélkül, ha a népek millióinak keblében nem él ösztöne a haladás ez egyetlen rugójának, a műveltség, a tudomány, ipar és kereskedelem ismeretlen tárgyak volnának reánk nézve, s az emberiség vadság és örök sötétségben élne ma is.

A boldogság és jölet utáni vágy haladásra villanyozza a népek millióit, ez ösztönzi harczra és küzdelemre, ez hívja versenyre a szellem erejét, mely fűrkész és szemlél, fírad és munkál, hogy a nagy czel, mely vágyaink és törekvéseink végpontját képezi, elérve legyen.

Ha vizsgáljuk az emberi nem törekvéseinek s vágyainak czeljét, mely egyszersmind rendeltetésének is pályapontja, a boldogság fogalmát az anyagi és szellemi jölet összhangzatában kell keresnünk és ott találjuk fel.

Az anyagi és szellemi erő fejlesztése képezi ennélfogva a nemzetek egyik törekvését, mert ennek birtokában számíthatnak csak biztos haladásra.

Indokolva találjuk tehát a haladási ösztön, e mindent mozgató erő s örökítő szellemnek szakadatlan és soha nem szűnhető működését; indokolva találjuk továbbá az egyes nemzetek kitartását, folytonos és csüggedetlen munkálkodását azon czel elérésében, mely a haladást eszközlé és könnyíti. Azonban nem minden időben s nem minden nemzetnél találjuk a haladási ösztönt a szellemi téren az anyagi jöletre való törekvéssel összhangzatban; sőt a népek első fejlődésében a műveltség utáni vágyat az anyagság hátterbe is szorítja olykor, de csakhamar észrevehetővé vált ennek hiánya; s mennél inkább fejlődött valamely nemzet államilag és társadalmilag, annál inkább feltűnt szüksége a szellemi művelődésnek s bekövetkezett végre azon idő, midőn a műveltség fejlesztését többé mellőzni nem lehetett.

Igy fejlődött ki a művelődés szüksége s lön támasza, gyámola az emberiségnek s mint vezérszövegnek világít a pályán, melyen haladva legjobb meggyőződése szerint, annyi küzdelem és hanyattatás után az óhajtott révparrta van hivatva juttatni őt. Midőn ekként a művelődés és tudomány derengő hajnala oszlalni kezdé a népek szellemi homályát, annál általánosabb lett a jölet is. De a tudomány és műveltség terjedését hosszú időn át gátolá azon saját-szerű körülmény, hogy kezdetben csak egyesek vagy némely kaszok kiváltsága volt az. De a mindinkább fejlődő anyagi szükség méhében hordá egyszersmind a műveltség kényszerítő erejét; minél fogva a tudományt általánosítani s a művelődés csiráit a nép legalsóbb rétegeibe is beplántálni elődázhatlan szükségesnek mutatkozott.

Igy fejlett ki a népnevelés nagy eszméje, s a szép és nagy gondolat megtestesítése nem egyéni érdem, sem senki céljának és dicsvágyának eredménye, hanem a kornak, mely azt teremté, volt szüksége.

Az állam s társadalmi viszonyok alakulása, az emberi szellemnek szünet nélküli törekvése szülte azt, s ma már azon ügyek egyikéül ismeri minden nép, minden nemzet, melynek virágzásától állami biztonsága s jölete függ.

Hogy a magyar nemzet állami s társadalmi viszonyainak szükségképen történt átalakulásánál fogva a népnevelés elsődrendű hazai érdekeinkbe vált szintén, eléggé érzik azok, kiknek kezébe adatott a hatalom az ország kormányzását vezetni. Mert a népnevelés fejlesztését ma már a nemzet közös érdeke, a haza biztonsága igényli; az élet és társadalmi viszonyok fel nem tartóztatható kifolyása a napi kérdések sorába emelte.

A magyar nemzet állami szerkezete a jelenben egészen más alakra van fektetve, mint volt a multban. A hűbéri rendszer és nemzeti kiváltság, a mindinkább fejlődő közös érdekek-nél fogva, megszünt. Am azt a nemzetgazdaság, a vagyon és töké emelésének, emezt a haza védelmének szüksége törülte el. E századokon át divó rendszer megváltoztatásával úgy az állami, mint a társadalmi viszonyok gyökeres módosulást szenvedtek s e módosulással szoros kapcsolatban áll a nép művelődésének szükségé. Midőn a kiváltságos osztály, a nemesség volt csak az uralkodó, a valódi nemzet a hazában, a nép művelődésének szüksége kevésbé tűnt fel. A nép, illetőleg a jobbgy, a haza sorsára csak annyiban folyt be, a mennyiben zsebével és vérével áldozatot hozott annak oltárára; csak terheket és kötelezettségeket viselt, de jogokat nem élvezett. A szellemi téren sem volt öröndetesebb sorsa; mert a pór gyermeke, birt legyen bár platói bölcseséggel avagy ciceroi szónoklattal a haza közügyeinek intézésére be nem folyhatott; sőt veszélyesnek tartaték e korszakban a művelődést a nép között terjesztetni, hogy a szellemi

fejlettség a kárhóztatás átkát ne zudítsa azok fejére, a kik az emberi jogokat ily aránytalanul osztották meg a nemzet ugyanazon fia között s amit a műveltség és tudomány, az emberiség e legszentebb közkinéséből az intéző hatalom keze nyújtott neki, inkább butított mint fejlesztett s a szellemi rábság bilincse lidércnyomásként gátolá a műveltség terjedését. De a jogok ily aránytalansága a népet lassankint a haza érdeke iránt közömbössé, érzéketlenné fásította s megadva magát szomorú sorsának vagy némán tűrte súlyos helyzetét, mely a vizsás állami szervezetenél fogva nehezült vállaira, vagy boszura ragadlatva, erőszakos eszközök által tett kísérletet sorsán javítani. De e helyzet nem is volt tartható; mert megjöttek az idők, midőn a nép öntudatra ébredt, s erejét becsülni kezdé. Megjött az idő, midőn a nép érezte, hogy számára is nagyob és tágasabb tért kell nyitnia az államnak, hogy a nép is megérett már az alkotmányos jogok gyakorlatára.

Nagy szellemi forrongás támadt ebből, melynek eredménye lön, hogy népművelődésünk manap már öröndetes mérvben növekszik.

Az állam vette kezébe a nép művelésének ügyét, mert ez őt nemcsak teljes joggal megilleti, de első rendű kötelessége is. H-ás.

A szabadverseny befolyása a munka termelő erejére.

(Vége.)

Napjainkban a munkás-osztályból alakult egyetlek feladata az egyetk tagjainak testvéri segélyt biztosítani olymódon, hogy a társulás a czehek eredeti céljához visszavezetessék és ezek régi szabályaiól azok kitörültsenek, melyek korunk szellem- és erkölcsével ellenkeznek. A mennyiben a munkások ily egyesületei azelőtt az üzleti egyedáruságos szabályok általi rendezését bírták alapjukul, annyiban uralmuk végkép megszüntnek tekinthető. Az egyetlen törvény, melynek e tekintetben a jelenkori társadalomnak hódolni kell, a szabad verseny törvénye.

Tagadhatatlan, hogy a szabad versenynek is megvannak gyöngé, sőt veszélyes oldalai is. A szabadság gyermeke lévén, azzal oly szoros összeköttetésben van, hogy e kettő gyakran összetévesztetik, a szabad verseny a kötelekeiktől rögtön folszabadult erőket a legelénkebb tevékenységbe és izgatottságba hozza; miután mindenkit kényszerít a lehető elkövetni, hogy előnyös sikert érhesse el, a munkának oly emelkedését idézi elő, melyet az állam mesterséges előmozdításai eszközei által soha elérni képes nem lett volna. A szabad verseny hatása alatt a munka productiv ereje is növekszik, tökélyesbítettnek a munka közegei, mindenké a termelésnél a legnagyobb takarékoság elérésére törekszik; minden hasznosan alkalmaztatik és a legesekélyebb munkaerő sem vész el, s szóval mindenki igyekszik termelvényeinek a vevők előtt előnyöket szerezni, mit csak az által érhet el, ha jobb minőségű és olesőbb árut bír a piacra állítani.

Ez a kívánatos és a jog határain belül megmaradt verseny. Az ily szabad versenyt a munka productiv ereje folytonos fokozásának lehet nevezni és termelő, még fogyasztó egyaránt nyereséget huznak ebből, már most az a kérdés, vajjon az üzletek kölcsönös versenyé mindíg ezen tiszta, férfiasan komoly jellemmel bír-e?

Sajnos, de való, hogy az iparban szabad verseny napjainkban káros és veszélyes következményekkel is jár. De a következmények magának a versenynek kell bünül fölrönnök és nem inkább talán a körülményeknek, amelyek közt föllép? A verseny a szabadság. Ki merné tagadni, hogy a szabadság valami föfötte jó? De ki merné egyszersmind azt is tagadásba venni, hogy a szabadság helyes használata oly szellemet föllételez, mely őszinte és alaposan becseletes gondolkozási módot őriz meg, tevékenyen működő komoly moralapelvei uralma alatt áll és őszinte felebaráti szeretettel engedi magát vezéreltetni.

Az élet javai utáni vágyban való mérsékelttség, a jognak lelkiismeretes tisztelete, és a szeretet érzete, ott is, hol a törvény betűje hallgat, hatalmasan hallatják szavukat. A vágyak mérséklése, idegen jog szentül tartása és a szeretet képezik az oszlopokat, melyeken az anyagi egyetk szellemi rend terén, minden valódi és gyümölcsöt hozó szabadság alapszik. Más alapon, mint ez, a szabadság fektelenségé, rendtelenségé és az emberlársák jogainak letiprásává válik: ezen háromszoros előfeltétel nélkül a szabadság végre is a gyöngébbnek az erősebb általi elnyomására vezet, és éppen azon bajoknak nyíl tág tért, a melyek ellen a legbiztosabb eszközt kellett volna képeznie tudni illik igazságtalanság- és elnyomatlanságnak.

Ha figyelemmel vizsgáljuk a jelen anyagi viszonyokat, lehetlen föl nem ismerni, hogy alapja azon bajoknak, miket a szabad versenynek tulajdonítanak, a napjainkban mindinkább általánosbá válló önzés- és nyervágyban rejlik. Igen kényelmes dolog a társasélet egyik alakzatára, mely magában véve rendkívüli előnyös volna, ha arra méltóvá tudná magát a társadalom tenni, minden bajok előidézését ráfogni, mert ez által a saját hibák takartatnak el, és a javulás szüksége sem merül föl. De soha ne feledjük, hogy nagymérvű szabadság, csak nagy erények mellett állhat fenn.

Különféle utakon keresi a társadalom, mindíg egy és ugyanazon czelt elérhetni: az embernek folyton növekedő tökélyesbülését a szellemi rend terén, és ennek következményeké és ehhez eszközl, az anyagi élet viszonyaiban folyton növekvő javulást. És nem fe-

nyegetik-e a társadalmat bizonyos veszélyei annak, hogy a szabad verseny, a töké az anyagi nagyság utáni törekvést egyesítvén, a kisebb munkás munkájának produktivitása elbénítand és egy nagy néposztálytól a szabadság gümölcssei elvonatni fognak.

Hinni merjük, hogy a veszély még nem oly nagy és éppen az által háriható el, hogy az iparososztály alapos élénk kiművelődése megfelelő szakiskolák által elősegítettik, biztosítottik, de főleg ha az életerős iparos-osztály, vállalkozói szellemet véve föl, az egyes tagok elszigeteltségéből támadt hátrányokat fölismerve, megfelelő testületeket alkot, és összetett erővel, tevékenyen lép föl mindazon nehézségek ellenében melyek a szabad versenyből rá nézve támadnának; vállalkozói szelleme, élénk tevékenysége oly tökélyt fogja képezni e testületeknek, melylyel a nem iparos nagy töké versenyezni képes nem leend és mely által előnyös vállalatokból nyereséget, és ezzel tartós és zavartalan fennállása biztosítottani fog.

Aranyosi Lajos.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

N.-Kikinda, 1874. jan. 18.

Városunkban egész indignatíóval olvastuk a hirlapokban azon sértő koholmányt, hogy az itt székelő kir. törvényszéknel a hozott végzések, szerb nyelven is kiadatának. — A ki ösmeri köztisztletben és szeretetben álló hazafias elnökünket Hertelendy József urat az legfeljebb sajnálkozását jelentheti ki az ily minden alapot nélkülöző — koholmányok ellenében. Városunkban Várnay Fabian magyar színtársulata már két hó óta működött, és pedig mindíg zsufolt házak előtt. Szerkesztő úr látom hogy csodálkozik, „magyar színészet Kikindán?” Igen, ahol oly lelkes pártfogók vannak mint Hertelendy József elnökünk, Oberknezevits Arkad kerületi főkapitányunk, és ennek lelkes magyar szellemű neje, ott a magyar színészet is jó napokat élhet.

Hogy mily pártolásban részerült a társulat; azt gyanítani lehetett azon búcsu alkalmával midőn színészeink innen e napokban Makóra távoztak.

A társulatnak van egy néhány derék tagja, köztök: Budai Adél, ki a kikindai hölgy közönségtől jutalomjátéka alkalmával értékes ékszer is kapott a közönség kedvence volt.

Szerb testvéreink közül számosan tartottak bérletet, szóval itt hála az égnek az egyetértés anyala honol közöttünk.

HIRHARANG.

* A pancsovai képviselő választás tárgyában a központi választmány e f. hó 31-én délelőtti 9 órakor ülést tartand. Tárgyai: elnök és alelnök választása.

* A határvidéki jegyzők e napokban tették le a köteles szigorlatot. A fele szerencsés meg is bukott. A bukottakat 3 és 6 hónapra küldték haza tanulni.

* A torontali főispánság betöltéséről megint beszélnek a lapok. E főispánság is egy tengeri kigyója az ujdonságróknak, — ugyan is, ha nincs miről írni, akkor előveszik e megye főispáni székeének betöltését; s be is töltik oly egyénekkal a ki épen eszükbe jutt. Ha már eddig nem volt ez állás betöltve, most már elvárhatunk addig, a meddig a megyék végleges felosztása meg fog alapítani s végleg eldöntetni.

+ (Felhívás!) Van szerencsém e város művelt ifjai közül mindazokat, kik egy alakilándó ifjúsági társas kör eszméje iránt érdekel viselletnek, felhívni, miszerint vasárnap f. hó 25-én, délután 4 órakor, a casino épület éttermében e tárgyban tartandó barátságos értekezleten mennél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek. — Kelt N.-Beckereken, 1874. január 21-én. — Többek megbízásából: Bizek Kornél.

* Az idő a déli órákban annyira megenyhült, hogy valóságos tavaszi napokat élünk. Gazdáink az időjárást nem szeretik, mert félnek a későbbi fagyoktól. A fetekek nagyobb része még ki nem kelt, s a mezei egerek pedig mindnyájunk nagy örömeére úgylátszik, hogy elpusztultak.

* Hogy mennyire elszegényedünk, mutatja azon körülmény is, hogy azon polgárbalok, melyek két három évvel ezelőtt a legjobban látogatottak voltak, most alig lesznek megtarthatók. Ugyanis e f. hó 17-én volt az első polgárbál a „Pestvárosánál” tánczó párok nem voltak többen 14-nél. Bizony minden tekintetben lepadtunk, csak az adósságunk tartja magát.

S. Zech szinigazgató előadásai még a farsang dacára is számos látogatásnak öröndenek, noha az idei viszontagságok távol valának attól őt rózsás remélységek kecsgetni; de meg is érdemi közönségünk pártfogását, mert az eddig adott darabok felszerése olyanokból áll, melyek helyben először kerültek a szinpadra. Mint halljuk, Zech szinigazgató azt tervezte, hogy a második bérlet bevégezte után, társulatával Szabadkára menend.

+ A cholera-járvány folytán sujtott özvegyek és árvak felszegélyezésének eszméje a vidéken is mindinkább terjed. Ugyanis Török-Becsén a községelöljáróság e hó 31-én hangversenynek összekötött táncmultságot rendezend, melynek tiszta jövedelme az említett emberbaráti czeúra fog fordítatni. Kívánunk sikerdús eredményt.

* A módosi olvasó-egylet e f. hó 31-én fogja szokott táncvigalmát megtartani.

* (Amputáció vér nélkül.) Az egyetem és a rókus kórházban közelebről többszörös kísérlet tétett az Esmarch-féle műtői eljárással és sikerrel. Az eljárás lényege ebben áll: ruganyos polyalut bepalasztatik az illető végtag és pedig az ujjak hegyétől felfelé vezetett metekkel. Ez által kiszorítatik a vér az egész végtagból. Most a műtét helye fölött a végtag erős, ruganyos kötelek által leszorítatik, mi által megakadályoztatik, hogy vér mehessen a lekötött helyen túl levő részekhez. Ezután a ruganyos polyalut eltávolítatik s a már vértelenül lett végtag rendesen elvetetik. Ezen műtét előnye a vér és erővesztés megkímélése és egy segéd nélkülözhetése.

* (Ne pusztítsuk a ragadozó madarakat.) A vadászakdelvök jutalmakat szoktak adni azoknak, kik a kisebb vadakkal élő ragadozó madarakat irtják; pedig ez által mezőgazdaságunk felszámíthatatlan kárt szenved, a mennyiben részint az ártalmas rovarok, részint a mezei egerek halálos ellenségei kevesbednek. Veszteszen inkább az a néhány fogoly és nyúlfi, a mit a ragadozók felprédálnak, minsem gazdaságunk terményeit áldozzuk fel a túlságosan szaporodó egereknek és rovaroknak. Amerikában másként vannak a madarakkal. Cincinátiban a pacslirtát és czinegét megakarják honosítani és még más 13 fajta apró madarat, melyek jó rovarpusztítók. Egy társulat az idei tavasz folytán 10.000 forintot fordított az említett madarak meghonosítására.

Közgazdaság.

Az „Anker“ élet- és járadék biztosító társulat Bécs, belváros, hoher Markt 11. szám „Ankerhof.“

A „társulások“ állása 1873. november 30-án.
1873. október utolján tagok száma 49.329, jegyzett összeg 42,103.372 ft., vagyoni állás 15,523.536 ft. 91 kr., 1873. november utolján: tagok száma 49.438, jegyzett összeg 42,223.657 ft., vagyoni állás 15,723.896 ft. 36 kr. — Gyarapodás: tagok száma 109, jegyzett összeg 121.285 ft., vagyoni állás 200.359 ft. 45 kr.

A 15,723.896 ft. 36 krnyi tőke következőképpen van elhelyezve:
Különböző vasuti ezüst elsőbbségekben tizenegy millió 208.900 ft., földtehermentesítési kötvényekben 1,368.150 ft., 1860-iki sorsjegyekben 443.800 ft., jelzáloglevelekben 3,072.100 ft., papírbankokból 200.000 ft., ezüstjárdékokban 1,265.000 ft., társulási kötvényekre adott kölcsönökben 807.276 ft. 10 kr., ideigl. elhelyezett Alsó-Ausztriai lezárolási társulat pénztári jegyekben 800.000 ft., pénztárkészletben 5770 ft. 69 kr., összesen 18,450.996 ft. 79 kr. — Az 1871—1872—1873-ik évből végzések után kifizetett összeg egy millió 916.095 ft. 93 kr.

A budapesti pénzügyvesztései a múlt évi válság folytán óriási összegre rúgnak. Schönberger társulatja farságot vett magának számszerűtlen összegekben kimutatni, minden egyes vállalat részvényeinél hánny forint az árfolyam hanyatlásából eredett veszteség s az eredmény — csupán a részvényeket tekintve és zálogleveleket, elsőbbségi kötvényeket mellőzve — összesen 55,316,422 frtnyi veszteség, vagyis a budapesti tőzsdén jegyzett részvények 55 1/2 millió frttal értékvesztettek 1873. év december 31-én, mint 1872. év utolsó napján.

A veszteség nagyságát illetőleg természetesen első helyen áll a franko-magyar bank, melynek részvényösszege 15,850,000 frttal értékéből; következik az angol-magyar bank 6,800,000 frttal, a föld-

hitelrészvénytársaság 5,300,000 frttal a magyar hitelbank 3,637,500 frttal municipális bank 3,787,500 frttal; egy kis helyi bank, a „pesti bank“, melynek részvénye 1872. év végén 250 frttal, 1873. év végén pedig egy szomorú vonallal jegyeztetett a tőzsdelapban, 3 millió 125,000 frtnyi veszteséget okozott a részvényeseknek: hasonlóképp teljesen értéktelenné lett a pesti népbanknak tavaly még 1,090,000 frttal képviselt részvényösszege, az országos központi takarékpénztár részvényeinek értéke 1,050,000 frttal, a takarékhitelegleté 1,330,000 frttal csökkent, az első hazai pesti takarékpénztár részvényeseinek papírjai is, együttvéve 948,000 frttal érnek kevesebbet. A pesti kereskedelmi bank részvényeinél 771,750 frt a veszteség, az iparosbankéinál 845,000 frt, a pesti iparbankéinál 640,000 frt; a többi bankok és takarékpénztárak is kivétel nélkül több százezer frttal hanyatlani látták részvényeik értékét. Egyéb értékek közül legnagyobb veszteség mutatkozik az egyesült magyar gőzhajózási társaság részvényeinél, melyek 79 frtról 7 1/2-re esvén alá, az összes árfolyamvesztés a Gans-féle vasgár részvényeinél is: 650,000 frt., továbbá a salgótarjáni kőszénbánya részvényeinél 534,475 frt., a Drasche-féle téglagyáráinál 745,000 frt.

Kétségtelen, hogy e veszteségek egy része — s reméljük, jelentékeny része — nem végleges, és jobb viszonyok beálltával elmulik minden egészséges vállalatnál; másoknál azonban, p. o. a franko-banknál, magyar gőzhajózási, stb. ez nem remélhető, mert ezeknél az árfolyam a vállalat tényleges vezetéseit fejezi ki.

Találmány a méhek éjjeli megvédésére a moly ellen. Amerikában szabadalmazva lett újabban egy találmány, mely eredetisége miatt figyelmet érdemel, s a mely arra szolgál, hogy a méheket éjjelenként a lépőly ellen megvédjé. A találmány a méhek, mézmoly

és tyukok ételszokásain alapul; mely szerint t. i. a tyukok korán ülnék el alvás végett, valamint korábban kerülnek haza, s takarodnak el nappali munkájuk után a méhek; végül jön aztán éjjel a moly és a nyíláson belopodzik a kasba.

Feltaláló eszerint olyan méhest épített, melynek közepén egy galambház forma tyukház van, kiemelkedve a kasok fölött; belső szerkezete egy mozgó hengeren nyugszik, mely henger a rája nehezedő suly szerint fordul, s ezzel összekötöttében van egy készülő, mely a rája levő suly szerint a kaptárak nyílása előtt levő ajtócskákat vissza huzza, ha pedig rája nagyobb suly, t. i. a ház belsejében a tyukok nehezednek, a kaptárak nyílását elzárja. E szerint, midőn már a méhek betakarodtak, besereglenek a tyukok, s az ő üléseik a hengerre nagyobb nyomást gyakorolva, a henger fordul, s az apró ajtócskák az összekötő rud által felcsapódnak, s elzárják a méhkasok nyílását. A moly tehát nem mehet be. Reggel a kakas jelszavára a tyukok kitakarodva, a suly enged, a henger visszafordul, s a méhek kijárása nyitva lesz. Így megy ez aztán napról napra. Csak hogy nagy méheknél alkalmasint nehezebb volna ezt alkalmazni, vagy pedig ez eszme újabb és czelszerűbb találmányra fog vezetni.

G. L.

A burgonya földet hengereztetése a burgonya betegség ellen. Egy angol gazdasági lap szerint, ha a burgonya betegség jelentkezik, vagyis közvetlenül, s ha lehet, mihelyt a növényen a fekete foltok, mint előjelei a betegségnek mutatkoznak, czelszerű a burgonyát lehengerezni; mi által a növény szárai letörtnek, a föld pedig összetörmel, és a betegség tovább fejlődése meg lesz akadályozva. — Ezen czélra legjobb könnyű hengert használni. Igen sok angol gazda tett kísérletet, a kinek a betegség mutatkozott, és a hengerezést általában jó siker követte.

H I R D E T É S E K.

6725. szám 1873.

(3^a)

Arverési hirdetés.

A n.-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Schlapitz Gyula és Miladin Ankanak 263 ft. 55 kr. tőke és járuléki kielégítése végett Gyurity Tacza mellenczei lakosnak végrehajtsilag lefoglalt a kumáni 135. sz. tjkönyvben felvett és 550 ftra becsült 223. o.-sz. ház és 1/4 telek és ahoz tartozó 4635. r.-sz. szőlő vagyónának bírói arverés útján leendő eladása elrendeltetett, ennek a helyszínén illetőleg kumán helység községhez tartozó eszközésére az első arverés határideje 1874. évi február 23-ik, a második pedig márczius 24-ik napjára, mindig délelőtti 10 órára tuzetik ki oly megjegyzéssel, hogy a birtok csak a második arverésnél a becsáron alól el fog adatni.

Az arverezni kívánók, tartoznak a becsértéknek 10% bánatpénzül letenni, az ígért vételért két részletben és pedig felét azonnal, a másik felét melyben a bánatpénz betudandó az arveréstől számítandó 3 hó alatt lefizetni, a többi arverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az arverési határnapok alatt az arverező bírónál megtekinthetők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi nem a bíróság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviselletesök végett helyben lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását a hivatalnál jelentésük be; ellenkező esetben képviselletesök végett gondnok fog kinevezeteni, végre

Felhivatnak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnék, hogy igénykeresetüket a perrend 466. §. értelmében e hirdetés közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az arverés kezdetéig habár külön értesítést nem vettek is, ezen telekkönyvi hatóságnál nyújtsák be, különben azok az arverés folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Az arverés foganatosításával Geiger Manó kir. telekkönyvi iktató, jelentése bevárása mellett megbízatik.

Kelt a nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1873. évi december 24-én tartott ülésében.

4271. szám 1873.

(3^a)

Arverési hirdetés.

A nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Németh Elek felperes kérelmére Petrovits Dragutin helybeli ügyvéd s alperesnek a nagy-becskereki 2064. sz. tjkönyvben foglalt s 2510 ftra becsült háza, továbbá az ugyanezen község 1760. szám tjkönyvben felvett s 6380 ftra becsült alperest illető ház részére névze bírói arverés elrendeltetett, ennek ezen kir. törvényszék telekkönyvi osztálya helységeiben leendő eszközésére az első arverés határideje 1874. évi február 20-ik, a második pedig márczius 23-ik napjára, mindig délelőtti 9 órára tuzetik ki oly megjegyzéssel, hogy a birtok csak a második arverésnél a becsáron alól el fog adatni.

Az arverezni kívánók tartoznak a becsértéknek 10% bánatpénzül letenni, a többi arverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az arverési határnapok alatt az arverező kiküldettnél megtekinthetők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi, nem a bíróság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviselletesök végett helyben lakó megbízottat rendeljenek és annak nevét és lakását a hivatalnál jelentésük be; ellenkező esetben képviselletesök végett gondnok fog kinevezeteni, végre

Felhivatnak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnék, hogy igénykeresetüket a perrend 466. §. értelmében e hirdetés közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen telekkönyvi hatóságnál nyújtsák be, különben azok az arverés folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Az arverés foganatosításával Marianovich János kir. törvényszéki végrehajtó jelentése bevárása mellett megbízatik.

Kelt a nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1874-ik évi január 10-én tartott ülésében.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: Balás Frigyes.

3259. szám k. i. ex 1873.

(3^a)

Pályázat.

Torontálmegye ó-bessenyői kerület alólirt szolgabírája által közhírré tétetik, miszerint az a kerülethez tartozó Oroszlámos községében üresedésbe jött körjegyzői állomás melylyel 416 ft. évi fizetés s 108 ft. évi uti átalány, összesen 524 ft. o. é. készpénz, szabad lakás, kerttel van összekötve, pályázat útján töltendő be.

A választás f. évi február 14-ik napjának délelőtti 10 órákor fog az oroszlámosi községhez tartozó megartatni. Minélfogva a pályázni szándékozók felhivatnak, hogy az 1874. évi XVIII. t. cz. 74. és 83. szám értelmében kellőleg felszerelt folyamodványukat, a választás napot megelőzőleg, hozzám nyújtsák be; végre megjegyzetetik, hogy a hivatalos magyar nyelven kívül a szerb nyelvbeni jártasság is megkívántatik.

Kelt Uj-Szegeden, 1874. évi január 13-án.

Keresztes Ignác,
szolgabíró.

N.-becskereki takarékpénztár.

A t. cz. részvényesek a f. é. február 8-án délelőtti 9 órákor az intézeti helyiségben tartandó

II. RENDES KÖZGYÜLÉSRE

meghivatnak.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése és a zárszámla előterjesztése.
2. A számvizsgálóbizottság jelentése.
3. Az 1873. évre eső nyeresemény felosztása.
4. Öt számvizsgáló-tag megválasztása.
5. Hat választmányi tag kisorsolása és hét tagnak újbóli választása.
6. Netaláni indítványok tárgyalása.

Dániel János,
elnök.

(2^a)

Az intézeti alapszabályok 18. §.: Közgyűléseknél minden részvény egy szavazatra jogosít, tiz szavazatnál többet azonban, nem gyakorolhat senki, bármennyi legyen részvényeinek száma.

A részvények a közgyűlést megelőző napig az intézeti pénztárnál leteendők a hol is a szavazati jegyek kiadatnak.

Das
Commissions-Bureau
des

Coloman Grob
in WIEN,
Fünfhans, Fischergasse No 40,

empfiehl sich zur Beforgung von Commissionen jeder Art. —
Aufträge für Carnevalszüge

sowohl für Damen als auch für Herren, werden prompt und pünktlich ausgeführt. (3^a)

Önkéntes arverés.

Néhai Liphay József és Verona 1496. számú háza a temesvári utcában, ugyszinte a Muzslyán fekvő egy 12 holdas szőlő, hordókkal együtt, f. évi február 3-án délelőtti 9 órákor a fenérintett házban, a t. árvaszéki jóváhagyás fentartása mellett, elárvereztetik. (2^a)

Szerkesztő-társ Kiss Károly.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskereken.

Avis.

Im Hause No 514, innere Stadt, Hauptgasse, ist eine aus zwei Zimmern und Küche bestehende ebenerdige Wohnung gleich zu vermieten und zu beziehen.

Auch sind bei 20 Wagen beste Futterrüben, sehr geeignet für Hornvieh und Schweine, sowie mehrere Schöber Hen und Hühner zu verkaufen.

Man beliebe sich anzufordern bei Michael Menezer, bezüglich der Wohnung eventuell auch beim Hausmeister. (3^a)

Meghívás

(2^a)

a folyó évi január 25-én délutáni 3 órákor a casinótársaság nagy termében tartandó

nöegyleti rendes évi közgyűlésre.

Tárgyak:

1. Titkári jelentés a lefolyt második egyleti évről.
2. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1873. évi egyleti számadásokról.
3. A nöegylet 1874. évi költségvetése.
4. A kisedővoda 1874. évi költségvetése.
5. A városi hatóság átírata a kisedővodának segegyezése ügyében.
6. A módosított alapszabályoknak bemutatása s tárgyalása.
7. A tisztikar és választmány megválasztása.
8. Netaláni indítványok.

Kelt N.-Becskereken, 1874. évi január 7-én.

Mockovcsák János T.,
nöegyleti titkár.

Vécsey Eleonora,
nöegyleti elnök.

Einladung

zu der am 25. Jänner Nachmittags 3 Uhr im großen Saale des Casinogebäudes abzuhaltenden

ordentl. Jahresfihung des Frauenvereines.

Gegenstände:

1. Bericht des Sekretärs über das abgelaufene 2-te Jahr.
2. Bericht des Rechnungs-Revisions-Comités über die Rechnungen des Jahres 1873.
3. Vorschlag des Frauenvereines für das Jahr 1874.
4. Vorschlag der Kleinfinderbewahr-Anstalt für das Jahr 1874.
5. Zuschrift der Stadtbehörde in Angelegenheit der Unterstützung der Kleinfinderbewahr-Anstalt.
6. Vorlage und Berathung der modificirten Statuten.
7. Wahl der Beamten und des Ausschusses.
8. Etwasige Anträge.

Gr.-Becskere, am 7. Jänner 1874.

Joh. Th. Mockovcsák,
Frauenvereins-Sekretär.

Eleonora v. Vécsey,
Frauenvereins-Präsidentin.

ПОЗИВ

на
ред. ГОДИШЊУ СЕДНИЦУ ЗАДРУГЕ ГОСПОЈА,
која ће се 13. (25.) јануара т. г. после подне у 3 сата у великој касинској дворани одржавати.

Предмети:

1. Извештај тајникова преко истеке друге године.
2. Извештај одбора који је прегледао рачуне за годину 1873.
3. Прорачун госпоинске задруге за годину 1874.
4. Прорачун завода за чување мале дече за г. 1874.
5. Одпис варошке власти због подпоре заводу за чување мале дече.
6. Предлог и саветовање о промени штатута.
7. Избор чиновника и одбора.
8. Разни предлози.

У В.-Бечкереку, (26. деп. 1873) 7. јануара 1874.

Јов. Т. Моцковчак,
тајник госп. задруге.

Елеонора од Вечеј,
председница госп. задруге.